

INITIAL DRAFT RELEASE

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,
श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं ॥

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता
घनसन्धिः – काण्डं 7

Version Notes:

This is the first initial draft version 0.0 dated June 30, 2021.

This version is a test version to obtain feedback from Vedic Students and Scholars to make further improvements on a collaborative basis through Volunteers.

Kindly note that this book is **not exhaustive nor has every detail that a student may be searching for. This book shall be used only under the guidance/advice of a qualified Guru.**

Note for Usage:

1. We have added our notes and comments in English so that Student gets the reference of the Rules.
2. The original text as typed from “GanaSandhi grantham” book is given in **Bold dark** fonts. Each vaakyam given in Ganasandhi book is serially numbered with reference to panchaati number in SamhitA.
3. We have tried to give sample of Padams, Padams in a Gana vAkyam (Gana purva padam in format of 1,2 / 2,1 / 1,2,3 / 3,2,1 / 1.2.3) and Gana vAkyam on a sample basis only.
4. We have given reference to rules in other books on Jatai and Gana like Jata Mani, Jata DarpaNam and Gana DarpaNam. We have given a note as to whether it is as per per “Gana Sandhi grantham” book (GS) or taken from other books for the benefit of readers.

Whatever is **not in Bold** or marked in **red font** is information for the readers, that it is an additon by VedaVMS Team.

Abbrevations

- GS – Gana Sandhi (this Book)
- PS - prAtiSAkyam
- GD – Gana Darpanam
- JD – Jata Darpanam
- JM – Jata Mani

All the four books mentioned above are available in www.vedavms.in under page SikShA and Lessons.

Special note to readers

- The vaakyams given in each of the prapaataka is numbered serially by us though such numbering is not given in the source.
- The source book has reference to an earlier panchaati and is given sometimes later. For example, a vakyam of TS 1.5.6.3 may be serial numbered by us as 23 based on the order in the Book, but T.S 1.5.6.2 may be given next, which we have numbered as 24.
- We have cut and paste vakyam from SamhitA text therefore, sometimes the first and final letters of the vaakyam may have incorrect swaram reference e.g last letter of vakyam is shown as anudAttam, first letter of a vakyam is Swaritam; these may be ignored.
- Kindly ignore extra spaces given between padams, if any.
- Please give your valuable suggestions, comments and notify errors to our email id - vedavms@gmail.com

=====

Table of Contents

Ghana Sandhi – Kaandam 7	5
7.1 सप्तमकाण्डे प्रथमः प्रश्नः – अश्वमेधगतमन्त्राणामभिधानं	5
Section 1 - General panchaati	5
Section 2 - Katina Ghana panchaati	12
7.2 सप्तमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः – षड् रात्राद्यानां निरूपणं	13
Section 1 - General panchaati	13
Section 2 - Katina Ghana panchaati	15
7.3 सप्तमकाण्डे तृतीयः प्रश्नः – सत्रजातनिरूपणं	16
Section 1 - General panchaati	16
Section 2 - Katina Ghana panchaati	18
7.4 सप्तमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः – सत्रकर्मनिरूपणं	19
Section 1 - General panchaati	19
Section 2 - Katina Ghana panchaati	22
7.5 सप्तमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः – सत्रविशेषाभिधानं	23
Section 1 - General panchaati	23
Section 2 - Katina Ghana panchaati	27
Alopa PrasanaaH	28
Alopa AnuvakaaH	28
Punarukta alopa Vaakyaani	28
Punarukta lopa Vaakyaani	28
Three and Four padam jatai	29
Dvipadam	29
Tri kramam	30

=====

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः

हरिःओं

Ghana Sandhi – Kaandam 7

7.1 सप्तमकाण्डे प्रथमः प्रश्नः– अश्वमेधगतमन्त्राणामभिधानं

Section 1 - General panchaati

1. तमेतेनाभ्यश्नुते सर्वं हि – TS 7.1.1.2 - **kampam**

2. तद्गर्दभे न्यमार्दतस्माद् – TS 7.1.1.2 (JM-53)

निः । अमार्द् । = (अमाण् णिर् न्यमार्द्)

3. वडबायां न्यमार्दिति – TS 7.1.1.2 (JM-53)

निः । अमार्द् । = (अमाण् णिर् न्यमार्द्)

4. स ह्येतेनाग्ने ज्यजतैष ह वै – TS 7.2.10.2

Note: The same appears as item no 18 in GS 7-2. Not shown under GS 7.1

5. सहस्रे वा ऽवक्लृप्तो ऽति ह्यप्रवत – TS 7.1.1.3

6. स मुखतस्त्रिवृतं निरमिमीत – TS 7.1.1.4

त्रिवृतम् । निः । = (निर् णिष् त्रिवृतं)

7. बाहुभ्यां पञ्चदशं निः – TS 7.1.1.4

पञ्चदशम् । निः । = (निर् णिष् पञ्चदशं)

8. त्रिवृते स्तोमाय ज्योतिः – TS 7.1.2.1

स्तोमाय । ज्योतिः । = (ज्योति स्तोमाय)

9. प्राणेषु मे ऽप्यसदिति खलु वै – TS 7.1.3.1

10. लोकमियावेति तावेतं द्विरात्रम् – TS 7.1.4.1

11. तदाहुः क्व जगती चाऽनुष्टुप् चेति – TS 7.1.4.3

12. तां वराहो भूत्वा ऽऽ ऽहरत् – TS 7.1.5.1 – tri kramam (JM-10)

13. विराजं नेद्विच्छिनदानीत्यथ – TS 7.1.5.5

14. तच्चाददु स्तदन्तरिक्षं व्यवैर्यत – TS 7.1.5.3 & 5.4

15. अनाप्तस्याऽऽपयिता ऽथाऽहुरुन्नेत्रे – TS 7.1.5.6 (GD-41)

16. एव शसत्यथ या सहस्रतमी सा – TS 7.1.5.6

17. स्यादथोक्थ्यो ऽथाऽतिरात्र एषां – TS 7.1.5.4

18. अथाऽऽहुर्या द्विरूपोभयतएनी सा – TS 7.1.5.7

19. तावब्रवीदस्तु मे ऽत्राऽपीत्यस्तु ही(3) इत्यब्रूताम् – TS 7.1.6.1

19.1 पदानि – अस्तु । मे । अत्र ।

घनपूर्व पदानि – अस्तु मे मे अस्तु अस्तु मे अत्र अत्र मे अस्तु
अस्तु मे अत्र ।

घन वाक्यम् – अस्तु॑ मे॒ मे॒ अस्त्वस्तु॑ मे॒ ऽत्रात्र॑ मे॒ अस्त्वस्तु॑ मे॒ ऽत्र॑ ।

19.2 पदानि – मे॒ । अत्र॑ । अपि॑ ।

घनपूर्व पदानि – मे॒ अत्र॑ अत्र॑ मे॒ मे॒ अत्र॑ अपि॑ अपि॑ अत्र॑ मे॒ मे॒
अत्र॑ अपि॑ ।

घन वाक्यम् – मे॒ ऽत्रात्र॑ मे॒ मे॒ ऽत्राप्यप्य॑ त्र॒ मे॒ मे॒ ऽत्रापि॑ ।

19.3 पदानि – अत्र॑ । अपि॑ । इति॑ ।

घनपूर्व पदानि – अत्र॑ अपि॑ अपि॑ अत्र॑ अत्र॑ अपि॑ इति॑ इति॑ अपि॑
अत्र॑ अत्र॑ अपि॑ इति॑ ।

घन वाक्यम् – अत्रा॑ प्यप्य॑ त्रा॒ त्रा॒ पीतीत्य॑ प्य॒ त्रा॒ त्रा॒ पीति॑ ।

19.4 पदानि – अपि॑ । इति॑ । अस्तु॑ ।

घनपूर्व पदानि – अपि॑ इति॑ इति॑ अपि॑ अपि॑ इति॑ अस्तु॑ अस्तु॑ इति॑
अपि॑ अपि॑ इति॑ अस्तु॑ ।

घन वाक्यम् – अपी॑ तीत्यप्यपी॑ त्यस्त्वस्त्वि॑ त्यप्यपी॑ त्यस्तु॑ ।

19.5 पदानि – इति॑ । अस्तु॑ । ही(३) ।

घनपूर्व पदानि – इति॑ अस्तु॑ अस्तु॑ इति॑ इति॑ अस्तु॑ ही(३) ही(३)
अस्तु॑ इति॑ इति॑ अस्तु॑ ही(३) ।

घन वाक्यम् – इत्य स्त्व स्त्विती त्यस्तु ही(३) ही(३)

अस्त्वितीत्यस्तु ही(३) ।

19.6 पदानि – अस्तु । ही(३) । इति ।

घनपूर्व पदानि – अस्तु ही(३) ही(३) अस्तु अस्तु ही(३) इति इति
ही(३) अस्तु अस्तु ही(३) इति ।

घन वाक्यम् – अस्तु ही(३) ही(३) अस्त्वस्तु ही(३) इतीति ही(३)
अस्त्वस्तु ही(३) इति ।

20. इयं वा अस्य सहस्रस्य वीर्यं बिभर्तीति – TS 7.1.6.1

21. यमायोदेहीति सा जरती – TS 7.1.6.4

22. परस्तादेतमिति यैव वरः कल्याणी – TS 7.1.6.5 & 6.6

23. उरुधारा पयस्वत्या त्वा विशन्तिन्दवः – TS 7.1.6.6

24. सह पुनर् मा ऽऽ विशताद् रयिरिति – TS 7.1.6.6

रयिः । = (रयी रयिः)

25. एतानि ते अघ्निये नामानि – TS 7.1.6.8

अघ्निये । = (अघ्निये अघ्निये)

26. यस्तामविद्वान् – TS 7.1.7.2

ताम् । अविद्वान् । = [अविद्वान्(ग्) स्तां तां]

27. एका मा भूता ऽऽ विश मा सहस्रमित्येकामेवैनां भूतां -
TS 7.1.7.3 - (tri kramam) (JM-5)

28. स्योना मा ऽऽ विश सुषदा मा ऽऽ विश सुशेवा मा ऽऽ
विशेत्याह स्योनैवैनं सुषदा सुशेवा भूता ऽऽ विशति न -
TS 7.1.7.3 & 7.4 (tri kramam) (JM-5)

29. यजमानमभ्युथ् सृजति क्षिप्रे सहस्रं – TS 7.1.7.4

30. चतुरश्रतुष्टोमान्थ् – TS 7.1.8.2

चतुष्टोमान् । = [चतुष्टोमा(ग्) श्रतुष्टोमान्]

31. स एतान् पोषां अपुष्यत् – TS 7.1.9.1 (GD-44)

एतान् । पोषान् । = [एतान् पोषान् पोषा(ग्) एतानेतान् पोषान्]

32. अथो एनं वाचस्पतिरित्याहुः – TS 7.1.10.3 – “Sha” tvam

33. अश्वो ऽसि हयो ऽस्यत्यो ऽसि नरो ऽसि – TS 7.1.12.1

34. रन्तिः स्वाहेह रमतिः स्वाहा – TS 7.1.12.1

रन्तिः । = (रन्ती रन्तिः)

रमतिः । = (रमती रमतिः)

35. प॒त्वा॒न्वि॒ह्य॒ग्नये॒ स्वाहा॒ स्वाहा॒ – TS 7.1.12.1

36. म॒ही मू॒षु सु॒त्रामा॑णम् – TS 7.1.18.2 (JM-33)

37. ऋ॒तस्य॑ प॒थ्या॒ऽसि॑ – TS 7.1.18.1

ॠ॒तस्य॑ । प॒थ्या॒ ॥ = (प॒थ्य॒र्तस्य॒र्तस्य॑)

38. सू॒र्याय॑ स्वा॒हर्त॑मस्यृ॒तस्य॒र्तम॑सि स॒त्यम॑सि स॒त्यस्य॑ स॒त्यम॑स्यृ॒तस्य॑ प॒न्था॑ अ॒सि॑ – TS 7.1.20.1

38.1 पदानि – ऋ॒तम् । अ॒सि॒ । ऋ॒तस्य॑ ।

घनपूर्व पदानि – ऋ॒तम् अ॒सि॒ अ॒सि॒ ऋ॒तम् ऋ॒तम् अ॒सि॒ ऋ॒तस्य॑
ऋ॒तस्य॑ अ॒सि॒ ऋ॒तम् ऋ॒तम् अ॒सि॒ ऋ॒तस्य॑ ।

घन वाक्यम् – ऋ॒तम॑स्यस्यृ॒त मृ॒तम॑स्यृ॒त स्य॒र्तस्या॑स्यृ॒त
मृ॒तम॑स्यृ॒तस्य॑ ।

38.2 पदानि – अ॒सि॒ । ऋ॒तस्य॑ । ऋ॒तम् ।

घनपूर्व पदानि – अ॒सि॒ ऋ॒तस्य॑ ऋ॒तस्य॑ अ॒सि॒ अ॒सि॒ ऋ॒तस्य॑ ऋ॒तम्
ऋ॒तम् ऋ॒तस्य॑ अ॒सि॒ अ॒सि॒ ऋ॒तस्य॑ ऋ॒तम् ।

घन वाक्यम् – अ॒स्यृ॒तस्य॑ र्तस्या॑स्यस्यृ॒तस्य॑ र्तमृ॒त
मृ॒तस्या॑स्यस्यृ॒तस्य॒र्तम् ।

38.3 पदानि – ऋ॒तस्य॑ । ऋ॒तम् । अ॒सि॒ ।

घनपूर्व पदानि – ऋ॒तस्य॑ ऋ॒तम् ऋ॒तम् ऋ॒तस्य॑ ऋ॒तस्य॑ ऋ॒तम् अ॒सि॒
अ॒सि॒ ऋ॒तम् ऋ॒तस्य॑ ऋ॒तस्य॑ ऋ॒तम् अ॒सि॒ ।

घन वाक्यम् – ऋ॒तस्य॑ त॒ मृ॒त मृ॒तस्य॑ त॒स्य॑ त॒ म॒स्यस्यृ॑त मृ॒तस्य॑
त॒स्य॑ त॒मसि॑ ।

39. प्र॒जाप॑तिरस्यधि॒ यदस्मिन्॑ वा॒जिनी॑व शु॒भः – TS 7.1.20.1

40. वि॒शोऽपो॑ वृ॒णानः॑ पवते क॒व्यन् - TS 7.1.20.1- (kampam)

=====

Section 2 - Katina Ghana panchaati

41. यं कामं कामयते तम् – TS 7.1.1.2
42. न्यमार्डिति तस्मात् – TS 7.1.1.3
43. प्रजापतिर्वाव ज्येष्ठः – TS 7.1.1.4
44. अङ्गिरसो वै सत्रम् – TS 7.1.4.1
45. आपो वा इदमग्रे सलिलम् – TS 7.1.5.1
46. एव शसत्यथ या – TS 7.1.5.6
47. सोमो वै सहसम् – TS 7.1.6.1
48. वरो देयः सा हि वरः – TS 7.1.6.5
49. प्रतिगृह्णाति तां प्रति – TS 7.1.7.3
50. इत्याह स्योनैवैनम् – TS 7.1.7.4
51. विभूर्मात्रा प्रभूः पित्रा – TS 7.1.12.1
52. अग्नये स्वाहा वायवे – TS 7.1.20.1

=====

==== सप्तमकाण्डे प्रथमः प्रश्नः समाप्तः =====

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

7.2 सप्तमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः – षड् रात्राद्यानां निरूपणं

Section 1 - General panchaati

1. तेज ए॒वाव रु॒न्धे – TS 7.2.2.1 & 2.2

2. तान् कल्प॑मानान् प्र॒जाभ्यो ऽनु कल्प॑ते कल्प॑न्ते ऽस्मै – TS

7.2.4.1 & 7.2.4.2 तान् । कल्प॑मानान् । = [कल्प॑माना(ग्) स्तान्]

3. प्राञ्चो॑ या॒न्ति प्रा॒ड्वि हि – TS 7.2.1.3

या॒न्ति । प्रा॒ड् । = (प्रा॒ड्द्व्यान्ति)

4. गुण॑मन्वस्यत्ये॒वमे॒व तल्लो॑के लो॒कम् – TS 7.2.4.2

5. अ॒सावा॑युरेष्वे॒व लो॒केषु – TS 7.2.4.2 – (kampam) (JD-55)

6. स्तोमः॑ स्तोम॒स्योप॑स्तिर्भवति – TS 7.2.5.4

7. त्र॒वृद॑ग्नि॒ष्टोमो॑ ऽग्नि॒ष्टुदा॑ग्नेयीषु – TS 7.2.5.5

8. आ॒नुजा॑वरो॒ऽश्विनौ॑ वै दे॒वाना॑म् - TS 7.2.7.2

9. शु॒क्र ए॒षो ऽन्तो॑ ऽन्तं म॒नुष्यः॑ श्रि॒यै – TS 7.2.7.2 & 7.3

10. सर॑स्वत्यभि॒ नो ने॒षि व॑स्यः – TS 7.2.7.4

अ॒भि । नः॑ । = (नो॑ अभि)

11. यच्चतु॑र्थे ऽह॑न्नाग्रय॒णः – TS 7.2.8.2

चतु॑र्थे । अह॑न् । = [अह(ग्) श्रतुर्थे]

12. वा ए॒ते ऽद्ध्य॑पथेन यन्ति॒ ये ऽन्ये॑नैन्द्रवा॒यवा॑त् प्र॒तिप॑द्यन्ते –
TS 7.2.8.5

13. अ॒न्यो॑ ऽन्यस्य॑ लो॒कम॑भ्यद्ध्य॒याय॑न् – TS 7.2.8.6

14. अ॒हस्त॑स्मिन्नैन्द्रवा॒यवः॑ – TS 7.2.8.7

तस्मि॑न् । = [तस्मि(ग्) स्तमिन्]

15. यच्चतु॑र्थम॒हस्त॑स्मिन् – TS 7.2.8.6

तस्मि॑न् । = [तस्मि(ग्) स्तमिन्]

16. अ॒न्यो॑ ऽन्यस्मै॑ ददाति – TS 7.2.8.7 – (kampam)

17. वावै॑ष सन्थ्स॒द्ध वै स॒त्रेण॑ – TS 7.2.9.3

18. स ह्ये॑तेना॒ग्ने ऽय॑जतैष॒ ह वै – TS 7.2.10.2

19. यत् तन्न॑ निर्णे॒निज॑ति॒ ततो॑ ऽधि॒ मलं॑ जायते – TS 7.2.10.2 &
10.3

20. ताभि॑र्निर्णे॒निके॑ – TS 7.2.10.4 (JM-36)(JD-20)(GD-37)

ताभिः॑ । निः । = (निर् णिष्ठाभिः)

21. यः सोम॑ स्वेद॑ सो ऽपि॑ ह वा अ॒स्य – TS 7.2.10.4

Section 2 - Katina Ghana panchaati

22. भवत्यथ तन्न प्राप्नाति – TS 7.2.7.4
23. सरस्वती वाचैवैनम् – TS 7.2.7.5
24. वै तृतीयं यज्ञमापत् – TS 7.2.8.5
25. एवान्तं गत्वा ऽपथात् – TS 7.2.8.6
26. अहस्तस्मिन्नैन्द्रवायवः – TS 7.2.8.7
27. न वा एषो ऽन्यतो वैश्वानरः – TS 7.2.10.1
28. या स्तृतीयाः पात्राणि – TS 7.2.10.4

=====

==== सप्तमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः समाप्तः =====

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

7.3 सप्तमकाण्डे तृतीयः प्रश्नः – सत्रजातनिरूपणं

Section 1 - General panchaati

1. द॒श॒मे ऽह॒न्न॒वि॒वा॒क्य॒ उप॒ह॒न्य॒ते स ए॒वा॒ति रेच॑यति॒ ते ये बा॒ह्या॑
दृ॒शी॒क॒वः – TS 7.3.1.2

2. स॒म॒श्नु॒ते ऽथ॒ यो व्या॒ह सः – TS 7.3.1.1

3. तद्व्यु॒च्य॒मे॒वाथ॒ वा ए॒तथ् सर्प॑रा॒ज्ञि॒याः – TS 7.3.1.3

4. वा॒चा ऽऽनृ॑चुर्य॒दतो॑द्ध्यर्चि॒तार॒ स्तदु॒भय॑मा॒प्त्वा ऽव॒रु॑द्ध्योत्
ति॒ष्ठा॒मेति॑ – TS 7.3.1.3 & 1.4

5. स॒द्यः पर्या॑प्तुमर्॒हति॒ मनः॑ – TS 7.3.1.4

अ॒र्.ह॒ति । म॒नः । = (अ॒र्.ह॒ति म॒नो म॒नो ऽर्.ह॒त्यर्.ह॒ति म॒नः)

6. अथै॒तस्यै॒वान्तो॑ नास्ति॒ यद् ब्र॒ह्म – TS 7.3.1.4

7. चतु॑ष्पदः प॒शू॒निति॑ – TS 7.3.2.1

चतु॑ष्पदः । प॒शून् । = [प॒शू(ग्)श्चतु॑ष्पदः]

8. त्री॒नि॒मा॒न् लो॒का॒नि॒ति – TS 7.3.2.1

त्री॒न् । इ॒मा॒न् । = [इ॒मा॒न् त्री॒(ग्) स्त्री॒न्]

9. कि॒मे॒का॒द॒शे॒ने॒त्ये॒का॒द॒शा॒क्ष॒रां – TS 7.3.2.2

10. गौ॒र॒सा॒वा॒यु॒रे॒ष्वे॒व लो॒के॒षु – TS 7.3.6.2 – (kampam)

11. पा॒प्मा॒नं॑ नि॒रद॒हत – TS 7.3.7.1

पा॒प्मा॒नम्॑ । निः । = (नि॒र् णि॒ष् पा॒प्मा॒नं॑)

12. उ॒भयो॑र्लो॒कयो॑र् ऋ॒द्ध्वो॑त् ति॒ष्ठन्ति – TS 7.3.7.4

13. न स्युः॑ प्र॒जा नि॒र्द॒हे॒युः – TS 7.3.10.2

स्युः॑ । प्र॒जाः । = (नि॒र् णि॒ष् प्र॒जाः॑)

14. पु॒रो॒डा॒शा॒न्थ् स॒वना॑न्यो॒त य॒ज्ञं । – TS 7.3.11.3

15. आ मे॑ गृ॒हा भ॒वन्त्वा प्र॒जा म॒ आ मा॑ य॒ज्ञो वि॒शतु॑
वी॒र्या॑वान् । – TS 7.3.13.1

16. दे॒वीर्य॑ज्ञि॒या मा ऽऽ वि॒शन्तु॑ स॒हस्र॑स्य मा भू॒मा मा प्र॑
हा॒सीत् ॥ – TS 7.3.13.1

17. आ मा॑ऽग्नि॒ष्टोमो॑ वि॒शतू॑ () कथ्य॑श्चाति॒रा॒त्रो मा ऽऽ
वि॒शत्वा॑पि॒शर्व॑रः । – TS 7.3.13.1

18. वृ॒ष्णा ऽश्वानृ॑षभे॒ण गा ब॒स्तेना॒जाः – TS 7.3.14.1

19. यवे॒नौष॑धी॒र्न्यग्रो॑धे॒न वन॑स्पतीन् – TS 7.3.14.1

=====

Section 2 - Katina Ghana panchaati

20. तदु॒भय॑माप्त्वा ऽव॒रु॒ध्य – TS 7.3.1.4

21. प्र॒जाप॑तिः सुव॒र्गं लो॒कमै॒त् तं दे॒वा अन्वा॑यन् – TS 7.3.5.1

22. अ॒सावादि॑त्यो॒ ऽस्मिन् लो॒क – TS 7.3.10.1

23. सुव॒र्गे लो॒के प्र॑ति तिष्ठन्ति – TS 7.3.10.2

24. भू॒तं भव्यं॑ भविष्यद्व॒षट् – TS 7.3.12.1

25. आ मे॑ गृ॒हा भव॑न्तु – TS 7.3.13.1

=====

===== सप्तमकाण्डे तृतीयः प्रश्नः समाप्तः =====

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

7.4 सप्तमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः – सत्रकर्मनिरूपणं

Section 1 - General panchaati

1. आ॒त्मन् धि॒त्वा ऽन्नाद्य॒मव रु॒न्धते॒ वर्द्ध॑न्ते – TS 7.4.3.2

2. अयं॑ वा॒व स क्ष॒यो ऽस्मा॒देव ते॒न – TS 7.4.2.5

3. व॒नस्प॑तिभिः॒ प्र जा॒येयेति॑ – TS 7.4.3.1

व॒नस्प॑तिभिः॒ । प्र । = (प्र व॒णस्प॑तिभिः)

4. त्रि॒ॐश॒त॒ॐ रा॒त्रीर॑पश्यत् – TS 7.4.3.1

रा॒त्रीः॑ । = (रा॒त्री रा॒त्रीः)

5. व॒नस्प॑तिभिः॒ प्राजा॑यत – TS 7.4.3.1

व॒नस्प॑तिभिः॒ । प्र । = (प्र व॒णस्प॑तिभिः)

6. पा॒प्मान॑मे॒व ते॒न निः॑ – TS 7.4.3.3

ते॒न । निः॑ । = (निर् णि॒ष्टेन॑)

7. त्रि॒णव॑ ए॒ष्वेव॑ लो॒केषु॑ – TS 7.4.3.5 – (kampam) (JD-55)

8. छ॒न्दसा॑ ऽनु॒ प्रायु॑ञ्जत – TS 7.4.4.1 - (“ण” tvam)

9. अ॒ग्र आ ऽह॑रन्नहरे॒को ऽभ॑जताहरे॒कः – TS 7.4.5.1 & 5.2

10. तस्यै॒वैषा॑ शान्तिः – TS 7.4.5.4

11. इ॒मे लो॒का ए॒ष्वेव॑ – TS 7.4.5.2 & 5.3 – (kampam)

12. प्र॒ति ति॒ष्ठन्त्यथो॒ त्रीणि॒ वै – TS 7.4.5.3

13. त्रयस्त्रि॒ंशद॒हमा॒सत॒ ऐषां॑ द॒व्यनी॒का – TS 7.4.5.4

14. स्वा॒राज्य॑मा॒श्नुता॒श्नुव॑ते स्वा॒राज्यं॑ – TS 7.4.6.3

15. वन॒स्पत॒योऽनू॑त् ति॒ष्ठन्ति॒ तान् – TS 7.4.8.3

तान् । = [ता(ग्)स्तान्]

16. तेनै॒काष्ट॑कां न छ॒म्बट् – TS 7.4.8.2

न । छ॒म्बट् । = (छं॒बण् ण न)

17. तस्यै॒कैव॑ नि॒र्या यथ् साम्मे॒ध्ये – TS 7.4.8.2

18. चि॒त्रापूर्॑णमा॒से दी॒क्षेर॒न् मुखं॑ वै – TS 7.4.8.2

चि॒त्रापूर्॑णमा॒से । दी॒क्षेर॒न् । = [दी॒क्षेर॒न् दी॒क्षेर॒(ग्) श्चि॒त्रापूर्॑णमा॒से]

19. तस्य॑ न का च॒न नि॒र्या भ॑वति चतु॒रहे – TS 7.4.8.2

20. स॒त्रमु॒पय॑न्त्य॒भीन्ध॑त ए॒व दी॒क्षाभिः॑ – TS 7.4.9.1

21. उ॒पय॑न्त्ये॒ष्वेव॑ तत् – TS 7.4.11.1 – (kampam) (JD-55)

22. पुरु॑षे प्रा॒णास्तत् प्रा॒णाननु॑ पर्यावर्तन्ते – TS 7.4.11.4

तत् । प्रा॒णान् । = [प्राणा(ग्) स्तत् तत्]

23. तम॑भ्यमीति वरुणः ॥ – TS 7.4.15.1 – (kampam)

24. अ॒हं च त्वं च वृ॒त्रहन् – TS 7.4.15.1

च । वृ॒त्रहन् । = [वृत्रह(ग्) श्व]

25. अ॒राती॒वा चिद॒द्रि॒वो ऽनु॑ नौ शूर – TS 7.4.15.1

26. अ॒भि क्र॒त्वेन्द्र॑ भू॒रध॑ ज॒मन्न॑ ते वि॒व्यङ् महि॒मानम् –
TS 7.4.15.1

27. अ॒ंबे अ॒ंबाल्य॑ंबि॒के न मा॑ नयति कश्च॒न । – TS 7.4.19.1

अ॒ंबे । अ॒म्बालि॑ । = (अम्बे अम्बाल्यम्बाल्यम्बे ऽम्बे अम्बालि)

अ॒म्बालि॑ । अ॒म्बिके॑ । = (अम्बालम्बिके ऽम्बिके अम्बाल्यम्बाल्यम्बिके)

28. आ ऽह॑म॒जानि॑ गर्भ॒धमा॑ त्वम॒जासि॑ गर्भ॒धं ॥ – TS 7.4.19.1

29. रेतो॑ दधातूथ् स॒क्थ्यो॑र्गृदं धै॒ह्यज्जि॑मुद॒ज्जिम॑न्वज । –
TS 7.4.19.1

30. मा॒ता च ते पि॒ता च ते ऽग्रं॑ वृ॒क्षस्य॑ – TS 7.4.19.3

31. जि॒ष्णोर॑श्वस्य वा॒जिनः॑ । – TS 7.4.19.4

अ॒श्वस्य॑ । वा॒जिनः॑ । = (वाजिनो अश्वस्य)

32. आपो॑ हि॒ ष्ठा॑ म॒यो॒भुव॑स्ता नः – TS 7.4.19.4 (JD-13)

33. अ॒न्नम॑तै॒तद॑न्नम॒द्धि॑ प्र॒जाप॑ते ॥ – TS 7.4.20.1

=====

Section 2 - Katina Ghana panchaati

34. ऋ॒क्षा॑ वा॒ इ॒यम॑लो॒मका॑ – TS 7.4.3.1

35. प्र॒ति ति॑ष्ठन्ति त्रयस्त्रि॒ंश॑त् – TS 7.4.3.3

36. आ॒दि॒त्या अ॑कामयन्त सु॒वर्गं॑ – TS 7.4.6.1

37. सँ॒व॒थ्स॒रस्य॑ यत् फ॒ल्गु॑नीपूर्णमा॒सः – TS 7.4.8.2

38. पूर्॒वप॑क्षे सु॒त्या सं प॑द्यते – TS 7.4.8.3

39. मे॒षस्त्वा॑ प॒चतै॑रवतु – TS 7.4.12.1

40. यो अ॒र्वन्तं॑ जिघाँ॒सति॑ तम् – TS 7.4.15.1

41. नमो॑ रा॒ज्ञे नमो॑ वरु॒णाय॑ – TS 7.4.16.1

42. किँ॒ स्वि॑दासीत् पूर्॒वचि॑त्तिः – TS 7.4.18.1

=====

===== सप्तमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः समाप्तः =====

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

7.5 सप्तमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः – सत्रविशेषाभिधानं

Section 1 - General panchaati

1. ता उदतिष्ठन्नराथस्मेत्यथ यासां नाजायन्त ताः सँवथ्सरमा
प्तवोदतिष्ठन्नराथस्मेति यासां चाजायन्त यासां च न ता उभयी
रुदतिष्ठन्नराथस्मेति – TS 7.5.1.1

2. तदाप्तमवरुद्धमभिजितं क्रियते – TS 7.5.1.2

3. गौस्त्रिष्टुगायुर्जगती – TS 7.5.1.5 (PS-6.5) (JM-45)

त्रिष्टुक् । आयुः । = (आयुष्ट्रिष्टुक्)

4. ता अब्रुवन्नराथस्मोत् तिष्ठामाव तं काममरुथस्महि येन कामेन
न्यषदामेति तासामु त्वा अब्रुवन्नर्द्धावा यावतीर्वा ऽऽसामहा

एवेमौद्वादशौ मासौ सँवथ्सरम् – TS 7.5.2.1 (PS3-14)
(JM-33)(GD-46)(GD-73)(GD-50)

4.1 पदानि – तासाम् । उ । तु ।

घनपूर्व पदानि – तासाम् उ उ तासाम् तासाम् उ तु तु उ तासाम्
तासाम् उ तु ।

घन वाक्यम् – तासा मु वु तासाम् तासामु तु तू तासाम्
तासामु तु ।

4.2 पदानि – उ । तु । वै ।

घनपूर्व पदानि – उ तु तु उ उ तु वै वै तु उ उ तु वै ।

घन वाक्यम् – उ तु तू त्वै वै तू त्वै ।

5. संपाद्योत् तिष्ठामेति तासां – TS 7.5.2.1

6. वैष्णवीषु शिपिविष्टवतीषु स्तुवीरन् – TS 7.5.5.2

शिपिविष्टवतीषु । स्तुवीरन् । = (स्तुवीरन्थ् स्तुवीरन्
च्छिपिविष्टवतीषु)

7. एतथ् सोमपीथा ह्येतरहि यथायतनं – TS 7.5.6.4

8. अनुसवनं पुरोडाशान् निर्वपन्ति – TS 7.5.6.4

“ ण ” tvam + “ ष ” tvam

9. एवाऽऽप्त्वा ऽव रुन्धते – TS 7.5.6.4

एव । आप्त्वा । अव ।

10. चरुं तृतीयसवने निः – TS 7.5.6.4

तृतीयसवने । निः । = (निर् णिष्टृतीयसवने)

11. ब्रह्मवादिनस्तद्वाहुरुथ्सृज्यमेवेत्यमावास्यायां – TS 7.5.7.1
(JM-33)(JD-25)

11.1 पदानि – तत् । उ । आहुः ।

घनपूर्व पदानि – तत् उ उ तत् तत् उ आहुः आहुः उ तत् तत् उ आहुः ।

घन वाक्यम् – तत् ऊ तत् तद्वाहु राहु रु तत् तद्वाहुः ।

(If “u” and “u” comes in succession after “tat” , then “u” + “u” is not “vu”, but “U” in deergham)

11.2 पदानि – उ । आहुः । उथ्सृज्यम् ।

घनपूर्व पदानि – उ आहुः आहुः उ उ आहुः उथ्सृज्यम्

उथ्सृज्यम् आहुः उ उ आहुः उथ्सृज्यम् ।

घन वाक्यम् – उ वाहु राहु रु वु वाहु रुथ्सृज्य मुथ्सृज्य माहु रु
वु वाहु रुथ्सृज्यम् ।

12. ते त्वाव नोथ्सृज्ये इत्याहुः – TS 7.5.7.1 (GD-34)

तु । वाव ।

13. अहस्तस्मिन्नुथ्सृजेयुः – TS 7.5.7.2

तस्मिन् । = [तस्मि(ग्) स्तस्मिन्]

14. कृत्वर्द्धिमुप यन्ति – TS 7.5.8.1

ऋद्धिम् । उप । = (उपोपार्द्धिम्)

15. सर्वाण्यन्यानि शीर्ष्णो ज्ञानि – TS 7.5.8.2 not SB

16. देवलोकमेवाभि जयन्ति – TS 7.5.8.4 – (kampam)

17. तिष्ठन्त्येकैकयाऽस्तुतया समायन्ति दिग्भ्य एवान्नाद्यम् सं भरन्ति
ताभिरुद्गातोद्गायति दिग्भ्य एवान्नाद्यम् – TS 7.5.8.4 (JM-31)

18. आसन्दीमुद्गाता ऽऽ रोहति – TS 7.5.8.5 – (tri kramam)
(JM-5)

19. आर्द्रेचर्मन् व्यायच्छेते – TS 7.5.9.3

चर्मन् । = [चर्म(ग्) श्रर्मन्]

20. स्वाहा ऽङ्गिरोभ्यः स्वाहा – TS 7.5.11.2 – (alopam)
(JM-15)(JM-75)

21. यदग्नीषोमीयोऽथैष रुद्रः – TS 7.5.15.1

22. एक इद्राजा जगतो बभूव ।

य ईशे अस्य द्विपदश्चतुष्पदः – TS 7.5.16.1

अस्य । द्विपदः । = (द्विपदो अस्यास्य)

23. सभेयो युवा ऽऽ स्य यजमानस्य वीरः – TS 7.5.18.1

24. वाजिन् युङ्ङन् त्वा ऽऽ रभे – TS 7.5.19.1 (GD-111)

वाजिन् । युङ् । = (वाजिन् युङ् इयुङ् वाजिन् वाजिन् युङ्)

25. अपानं मे दृह चक्षुः – TS 7.5.19.2 (JM-74)

अपानम् । मे । = (मे ऽपानम्)

26. तपन्॑ यथापूर्वम् – TS 7.5.20.1

तपन्॑ । = (तपन् तपन्)

27. वरुणाय॑ समनमद॒द्भ्यः॑ समनमत् – TS 7.5.23.1 – (kampam)

28. हयो॑ दे॒वानव॑ह॒ द॒र्वाऽसुरा॑न् वा॒जी – TS 7.5.25.2

=====

Section 2 - Katina Ghana panchaati

29. गावो॑ वा ए॒तथ् स॒त्रमा॑सताशृ॒ङ्गाः स॒तीः शृ॒ङ्गाणि॑ नः – TS 7.5.1.1

30. गावो॑ वा ए॒तथ् स॒त्रमा॑सताशृ॒ङ्गाः स॒तीः शृ॒ङ्गाणि॑ सि॒षास॑न्तीः –
TS 7.5.2.1

31. उ॒थ्सृ॒ज्यां(३)नो॒थ्सृ॒ज्या(३)मि॑ति – TS 7.5.7.1

32. आप्त्यै॑ पञ्चभि॑स्तिष्ठन्तः – TS 7.5.8.4

33. अ॒क्येण॑ वै स॒हस्र॑शः – TS 7.5.9.1

34. आ ऽक्रान्॑ वा॒जी पृ॒थि॒वीम् – TS 7.5.19.1

35. पा॒रया॑ ऽऽदि॒त्यस्ते॑ वा॒जिन् – TS 7.5.19.2

36. अ॒ग्नये॑ समनमत् पृ॒थि॒व्यै – TS 7.5.23.1

37. वरु॑णो ऽद्भिः॑ सा॒म्ने – TS 7.5.23.2

=====

===== सप्तमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः समाप्तः =====

॥ इति तैत्तिरीयसंहिता समाप्ता ॥

Alopa PrasanaaH

NONE FOR 7TH KAANDAM

Alopa AnuvakaaH

NONE FOR 7TH KAANDAM

Punarukta alopa Vaakyaani

आयुर् यज्जेन, वाजश्च, प्राणम् म, आयुरेव च ।
पवस्व, व्रतपाः, सूर्ये परोऽग्न आदयः पुनः ।
येनाग्ने, ऽस्मिन् सधस्थे, च वाज्यध्वनत्वेनैक्यतः ।
(व्यासशिक्षा) (6.4 & 6.5)

1. दधिक्राव्.ण्णो अकारिषं जिष्णोरश्चस्य वाजिनः ॥ सुरभि॒नो
मुखा॑ करत् प्रण आयू॑षि तारिषत् ॥ – TS 1.5.11.4, TS 7.4.19.4
दधिक्राव्.ण्णः । अ॒का॒रि॒षम् । – (Alopam)

Punarukta lopa Vaakyaani

पुनरुक्तं यतः पञ्च पदमित्युत्तरं च वा ॥
पूर्ववद् भवति ज्ञेयं सर्वत्रापि विचक्षणैः ॥ ४२ ॥
ऋक्षु ब्राह्मण वाक्येषु हि अलं (fitting द्वित्रिपदादिकं ॥ ७० ॥
(jata maniH)

परित्वा, पुनरूर्जा ऽयं नोऽस्यराती ऽयोपि च ।
सप्तते ऽपो अनुत्वग्नेत्वं गोमांश्चाथि रोचने ।
चित्रं च भवतं द्रप्सः सहस्व पुनरैक्यतः ॥ ७२ ॥
(vyasa siksha)

NONE FOR 7TH KAANDAM

Three and Four padam jatai

त्रिपद प्रभृतिन्यायो लोप-अलोपेषु विद्यते ॥

तत्र स्थमन्य युक्तं चेत् पूर्वधर्मो न विद्यते ॥

आक्रम्याद्ध्वनो, भवति अग्रे, पावको ऽर्पयति, इति च ॥

विषयो ऽङ्गिर इति एव क्रम्येत्यादि च लुप्यते ॥

जटा मणि – 75

1. अङ्गिरोभ्यः स्वाहा – TS 7.5.11.2

अङ्गिरोभ्यः । स्वाहा ।

(अङ्गिरोभ्यः स्वाहा स्वाहा ऽङ्गिरोभ्यो अङ्गिरोभ्यः स्वाहा ।)

Dvipadam

गायत्री गायत्री	7.1.4.2
स्वाहा स्वाहा	7.1.12.1
गायत्री गायत्री	7.2.3.1
इन्द्रः इन्द्रः	7.2.10.2
सम्वत्सरः सम्वत्सरः	7.2.10.3
प्रजापतिः प्रजापतिः	7.2.10.3
एषः एषः	7.2.10.3
चतस्रः चतस्रः	7.3.5.3
पञ्च पञ्च	7.3.7.4
स्वाहा स्वाहा	7.3.15.1 (2 times in same panchaati)
सम्वत्सरः सम्वत्सरः	7.4.1.3
गायत्री गायत्री	7.4.1.3
सम्वत्सरः सम्वत्सरः	7.4.2.5

गायत्री गायत्री	7.4.2.5
सम्बत्सरः सम्बत्सरः	7.4.3.4

Tri kramam

1. भूत्वा आ अहरत् 7.1.5.1
2. भूता आ विश 7.1.7.3
3. भूत्वा आ अहरत् 7.1.5.1
4. भूता आ विश 7.1.7.3

=====